

Sygn. akt VII U 753/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant Sekr. sąd. Katarzyna Trafisz

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2015 roku w Lublinie

sprawy W. D.

przeciwko Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 19 marca 2015 roku znak:(...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala W. D. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia(...) roku.

VII U 753/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2015 roku znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity DZ.U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) odmówił W. D. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że wnioskodawca nie spełnia warunków do uzyskania prawa do emerytury we wcześniejszym wieku gdyż do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 25 -letniego okresu składkowego i nieskładkowego (decyzja – k. 29 akt emerytalnych).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. D. wnosząc o zmianę decyzji i ustalenia prawa do emerytury domagając się zaliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym (...) od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku (odwołanie – k. 2-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu decyzji (k. 4 a.s.).

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe (protokół – 16 v. a.s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. D. urodzony (...) w dniu (...)roku złożył wniosek o emeryturę, w którym zawarł oświadczenie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (wniosek – k. 1 – 4 a.e.).

W oparciu o przedłożone dokumenty ZUS decyzją z dnia 19 marca 2015 roku ustalił, że wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem pracy w wysokości 24 lat, 11 miesięcy i 22 dni. Ponadto organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych okres wynoszący 19 lat, 7 miesięcy i 7 dni (decyzja - k. 29 a.s.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż do stażu pracy nie zaliczono okresu pracy w gospodarstwie rolnym osoby obcej tj. R. i M. L. od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku ponieważ wnioskodawca powyższe zatrudnienie dokumentuje zeznaniami świadków natomiast z posiadanych przez organ dokumentów nie wynika fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu w tym okresie. W ocenie ZUS przedłożone zeznania świadków i oświadczenie wnioskodawcy zawierają również braki formalne, ponieważ potwierdzenia własnoręczności podpisu dokonał organ do tego nieuprawniony. Organ rentowy wskazał również, iż z przedłożonych zeznań świadków trudno jest ustalić czy przedstawiają one opis wykonywanych przez wnioskodawcę czynności, w oparciu o własne obserwacje czy też zeznania innych osób (decyzja – k. 29 a.e.).

W toku postępowania, w celu ustalenia czy w nieuwzględnionym przez organ rentowy okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym (...) od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku Sąd Okręgowy dopuścił dowód z zeznań wnioskodawcy (zeznania wnioskodawcy – k. 16 v. – 17 v. oraz 18 – 18 v.), zeznań świadków: Z. G. (zeznania świadka – k. 17 – 17 v. a.s) i E. G. (zeznania świadka – k. 17 v. – 18 a.s.) oraz dowody nieosobowe zgromadzone w aktach organu rentowego.

Wnioskodawca w latach 1970-1973 uczęszczał do szkoły zawodowej w B. do klasy o profilu mechanik samochodowy. Po ukończeniu nauki skarżący w okresie od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku pracował w gospodarstwie rolnym (...), którzy mieszkali w C. (zeznania wnioskodawcy – k. 16 v. – 17 v. oraz 18 – 18 v.)

Powyższe gospodarstwo oddalone było od miejsca zamieszkania W. D. o około 5 km, wobec czego wnioskodawca do pracy w gospodarstwie dojeżdżał rowerem (zeznania wnioskodawcy – k. 16 v. – 17 v. oraz 18 – 18 v., zeznania świadka Z. G. – k. 17 – 17 v. a.s.).

R. i M. L. posiadający gospodarstwo rolne o powierzchni około 5 ha byli osobami obcymi dla skarżącego, byli to przyjaciele ojca wnioskodawcy. W gospodarstwie uprawiane było żyto, pszenica, kartofle oraz owies. Ponadto był również inwentarz żywy: krowy, koń i świnie. Ponadto była też łąka o powierzchni około 0,5 ha (zeznania wnioskodawcy – k. 16 v. – 17 v. oraz 18 – 18 v.).

W omawianym gospodarstwie rolnym (...) pracowałem codziennie w godzinach od 7.00 do 17.00. Wnioskodawca pracował przy sianokosach, żniwach, obrządki, przy grabieniu i podbieraniu zboża, przy zwózce siana, przy wykopkach. Ponadto skarżący w gospodarstwie robił obrządek, podścielałem zwierzętom oraz wyrzucał obornik. Zboża koszone były za pomocą kosy przez M. L. zaś wnioskodawca grabił je i zbierał. W. D. pracując w omawianym gospodarstwie rolnym otrzymywał całodzienne wyżywienie oraz wynagrodzenie pieniężne (zeznania wnioskodawcy – k. 16 v. – 17 v. oraz 18 – 18 v., zeznania świadka Z. G. – k. 17 – 17 v. a.s., zeznania świadka E. G. – k. 17 v. – 18 a.s.).

Sąd podzielił zeznania wnioskodawcy i świadków w oparciu, o które dokonał ustaleń w sprawie. Są one logiczne, przekonywujące, wzajemnie się uzupełniają.

Sąd obdarzył wiarą zeznania świadków Z. G. i E. G., którzy posiadali wiedzę na temat pracy skarżącego w gospodarstwie rolnym (...). Świadkowie mieszkali w tej samej miejscowości, w którym znajdowało się gospodarstwo rolne w którym pracował wnioskodawca w bardzo bliskiej odległości. Świadkowie mieli możliwość obserwacji jakie czynności skarżący wykonywał pomagając w gospodarstwie rolnym oraz ile czasu mu to zajmowało.

W świetle powyższych ustaleń należało stwierdzić, że również zeznania skarżącego złożone w trybie art. 299 k.p.c., w powyższym zakresie zasługują na pełne uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co

do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. D. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji oraz treść odwołania oraz wyjaśnień skarżącego należy możliwość zaliczenia do ogólnego stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym (...) w okresie od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według art. 32. ust. 2 za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Ustęp 4 stanowi natomiast, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy

w szczególnych warunkach.

Jednocześnie przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury wnioskodawca musiał spełnić łącznie następujące warunki:

1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;

2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;

3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:

a) co najmniej 15-letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz

b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury oraz obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując je jak okresy składkowe, przypadające przed 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 8 czerwca 2012 roku zaprezentował stanowisko, iż: „do stażu emerytalnego uwzględnia się - jak okresy składkowe - nie okresy jakiegokolwiek pracy rolniczej, a jedynie stałą pracę o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, w którym osoba zainteresowana (domownik) zamieszkuje lub ma możliwość codziennego wykonywania w nim prac związanych z prowadzoną działalnością rolniczą” (Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 czerwca 2012 roku, sygn. akt III AUa 467/12, LEX nr 1213802).

Staość pracy w gospodarstwie rolnym nie zawsze jest równoznaczna z codziennym wykonywaniem czynności rolniczych, co może być uwarunkowane wielkością tego gospodarstwa, czy rodzajem produkcji rolniczej, ale pozostawania w ciągłej gotowości do wykonywania tej pracy również w zależności od sytuacji. Stąd też warunkiem jest zamieszkiwanie w pobliżu tego gospodarstwa, co zapewnia dyspozycyjność takiej osoby do pracy w tym gospodarstwie, w każdej chwili.

Zdaniem Sądu powyższymi uwarunkowaniami sprostał W. D. pracując w gospodarstwie rolnym (...) w okresie od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku. Wnioskodawca mieszkał w odległości 5 kilometrów od gospodarstwa rolnego w którym świadczył pracę, nie uczęszczał w tym czasie do szkoły oraz nie pracował zawodowo, zatem w ocenie Sądu miał realną możliwość wykonywania oraz wykonywał pracę w gospodarstwie rolnym (...).

Wnioskodawcy brakowało jedynie 8 dni do spełnienia warunku posiadania ogólnego stażu pracy w wysokości 25 lat pracy. W toku niniejszego postępowania, Sąd bezspornie ustalił, że po ukończeniu 16 roku życia W. D. pracował w gospodarstwie rolnym (...) w okresie od 1 lipca 1973 roku do 10 września 1973 roku w wymaganym 4 godzinnym wymiarze czasu pracy, zatem należało w tym zakresie uzupełnić ogólny staż pracy i uznać, iż wynosi on 25 lat.

Jak wynika z poczynionych ustaleń W. D. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 25 lat, ukończył 60 lat życia, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagane 15 lat.

Tym samym wnioskodawca spełnia wszelkie przesłanki do ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...) roku tj. od dnia wpływu wniosku do organu rentowego.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.